

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФАХ

(фахова профілізація «Оркестрові струнні інструменти»)

Спеціальність		025 Музичне мистецтво
Галузь знань		02 Культура і мистецтво
Ступінь вищої освіти		Бакалавр
Освітньо-наукова програма		Оркестрова майстерність
Курс		1 - 4
Семестр		1-8
Обсяг дисципліни (години / ECTS)		720 годин / 24 ECTS
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Мельник Алла Олексіївна
	Науковий ступінь, вчене/ почесне звання	Кандидатка мистецтвознавства, доцентка
	Посада	Завідувачка кафедри оркестрових струнних інструментів
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Melnyk.pdf alla.melnyk@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Вареніна Людмила Олександрівна
	Науковий ступінь, вчене/ почесне звання	
	Посада	Викладач
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Varenina.pdf liudmyla.varenina@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Гребнева Ірина Вікторівна
	Науковий ступінь, вчене/	Кандидатка мистецтвознавства, доцентка

	почесне звання	
	Посада	Доцент кафедри
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Grebnieva.pdf iryna.hrebnieva@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Злотникова Елла Йосипівна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	
	Посада	викладач
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Zlotnikova.pdf ella.zlotnykova@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Купріяненко Емма Борисівна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Кандидатка мистецтвознавства, доцентка
	Посада	Доцент кафедри
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Kupriyanenko.pdf emma.kupriianenko@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Ніколенко Андрій Миколайович
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	
	Посада	викладач
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Nikolenko.pdf andrii.nikolenko@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Удовиченко Микола Миколайович
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Доктор мистецтва, доцент
	Посада	Доцент кафедри
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Udovichenko.pdf mykola.udovychenko@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Чернявський Ігор Віталійович, старший викладач
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Заслужений діяч мистецтв України
	Посада	Старший викладач
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Cherniavsky.pdf ihor.cherniavskyi@num.kh.ua
Інформація	Прізвище, ім'я,	Шаповалов Ігор Петрович

про викладача	по батькові	
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Народний артист України, доцент
	Посада	Доцент кафедри
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Shapovalov.pdf ihor.shapovalov@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Плющ Олександр Олександрович
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	
	Посада	Викладач
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Plusch.pdf a.plyushch@gmail.com
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Литовченко Віра Сергіївна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	
	Посада	Викладач
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Litovchenko.pdf vira.lytovchenko@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Єременко Ігор Віталійович
	Посада	Викладач
	Профіль викладача, e-mail	ihor.yeremenko@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Петрушенко Юлія Владиславівна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	
	Посада	Викладач
	Профіль викладача, e-mail	yuliia.petrushenko@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Успенська Інна Олегівна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	
	Посада	Викладач
	Профіль	Inna5059@ukr.net

	викладача, e-mail	
Анотація		Навчальна дисципліна спрямована на формування необхідного обсягу знань здобувачів освіти відповідно вимог освітньо-професійної програми, алгоритму вивчення дисципліни «Фах»; знань історії виникнення та розвитку інструмента, основних принципів звуковидобування та звукоутворення, організації ігрового апарату, виражальних можливостей виконавської техніки. Вивчення дисципліни передбачає опанування професійної термінології музичного мистецтва, його понятійно-категоріального апарату, розуміння музичних стилів та жанрів, обізнаність у сучасному стані інструментального виконавства, методики та педагогіки. Освоєння дисципліни розвиває вміння самостійно вивчити будь-який музичний твір класичного або сучасного репертуару, визначити його стилістичні, жанрові, драматургічні, формоутворюючі принципи та інтерпретувати його на високому художньому рівні. Дисципліна «Фах» сприяє розвитку навичок виступу на концертній естраді в якості артиста оркестру (ансамблю), демонструючи артистизм і високий рівень культури; аналізу власного виступу з визначенням недоліків з метою їхнього усунення в подальшій виконавській практиці.
Мета дисципліни		Метою є підготовка висококваліфікованих фахівців, які володіють музично-виконавською майстерністю, необхідною для самостійної професійної діяльності в якості викладачів, артистів оркестру та ансамблю.
Програмні результати навчання		ПРН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності. ПРН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів. ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності. ПРН4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту. ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію. ПРН8 Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій. ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом. ПРН14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті/вокалу /диригування/виконавської майстерності теорії, історії музики/композиції. ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-

	історичні знання з музичного мистецтва. ПРН17. Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей музичних стилів різних епох.
Загальні компетентності	ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК12. Здатність працювати автономно. ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Фахові (спеціальні) компетентності	СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності. СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності. СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності. СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання в практичній діяльності. СК8. Здатність здійснювати диригентську діяльність. СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу. СК11. Здатність оперувати професійною термінологією. СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків. СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності. СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.
Зміст навчальної дисципліни	<u>1 курс</u> <i>1 семестр</i> Залік: 1) Гама (3-4 октави), арпеджіо, подвійні ноти. 2) 2 етюди на різні види техніки <i>2 семестр</i> Академічний концерт: Соната барокової доби. Екзамен (сумарна тривалість програми від 15 хвилин): 1). Поліфонічний твір або кілька його частин; 2). Класичний або романтичний концерт (або його частина); <u>2 курс:</u> <i>3 семестр</i> Академічний концерт: програма орієнтовно 10 хвилин (не регламентована). Залік (сумарна тривалість програми від 10 хвилин): 1). Класичний, або романтичний твір крупної форми (соната, фантазія тощо); <i>4 семестр</i> Академічний концерт: програма орієнтовно 10 хвилин (не регламентована).

	Екзамен (сумарна тривалість програми від 15 хвилин): 1). Поліфонічний твір або кілька його частин; 2). Класичний або романтичний концерт; <u>3 курс:</u> <i>5 семестр</i> Академічний концерт: програма орієнтовно 10 хвилин (не регламентована). Залік (сумарна тривалість програми від 15 хвилин): Твір крупної форми значної складності; <i>6 семестр</i> Академічний концерт: програма орієнтовно 10 хвилин (не регламентована), включає самостійно вивчену п'єсу. Екзамен (сумарна тривалість програми від 15 хвилин): 1). Поліфонічний твір; 2). Твір крупної форми значної складності; 3). Твір малої форми. <u>4 курс</u> <i>7 семестр</i> Академічний концерт: програма загальною тривалістю орієнтовно 10 хвилин. Залік (сумарна тривалість програми від 15 хвилин): 1). Твір крупної форми. <i>8 семестр</i> Академічний концерт: частина програми атестаційного екзамену. Атестаційний екзамен (сумарна тривалість програми 20-30 хвилин): 1). Поліфонічний твір; 2). Класичний, романтичний, сучасний концерт (частини концерту); 3). Віртуозний твір; 4). Твір українського композитора. <i>Тема 1.</i> Усунення недоліків виконавського апарату та розвиток технічних навичок. Виконання гам, вправ, етюдів. <i>Тема 2.</i> Практичне застосування усунених недоліків виконавського апарату. Виконання сонати барокової доби. <i>Тема 3, 7, 11.</i> Розвиток поліфонічного мислення, опанування поліфонічного твору, робота над крупною формою. <i>Тема 4, 6, 8, 10, 12, 14.</i> Розвиток технічних навичок. Робота над етюдами, каприсами. Розвиток художнього мислення виконавця. Робота над інструментальною мініатюрою. <i>Тема 5, 9, 13.</i> Застосування виражальних можливостей технічного арсеналу виконавця у творі крупної форми. <i>Тема 15.</i> Узагальнення курсу дисципліни. Демонстрація набутих фахових навичок. Виконання поліфонічного твору, твору крупної форми та твору малої форми українського автора на атестаційному іспиті.
--	--

Види занять	Індивідуальні, самостійна робота.
Методи навчання	Під час вивчення навчальної дисципліни використовуються методи навчання: словесний метод (дискусія під час індивідуальних занять), практичний метод у поєднанні з наочним методом (метод показу під час індивідуальних занять); робота з навчально-методичною літературою (поглиблення знань, набутих на індивідуальних заняттях); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційними); самостійна робота (опрацювання виконавської програми, аналіз навчально-методичної літератури з метою поглиблення знань, набутих на індивідуальних заняттях).
Форми та методи оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до <u>Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</u> Поточний контроль (тах 60 балів): Виступи здобувачів на академічних концертах, відвідування індивідуальних занять, участь у виконавських творчих заходах. Підсумковий семестровий контроль (тах 40 балів): залік у 1, 3, 5, 7 семестрі. Екзамен у 2, 4, 6, 8 семестрі. Залік у 1 семестрі передбачає виконання гами та двох етюдів на різні вили техніки. Заліки у 3, 5, 7 семестрах передбачають виконання твору крупної форми, (або його частини). Екзамени у 2, 4, 6, семестрі передбачають виконання поліфонічного твору, твору (або його частини) крупної форми. Екзамен у 8 семестрі передбачає виконання поліфонічного твору, твору (або його частини) крупної форми, обов'язкового виконання п'єси українського автора.
	Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 30 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як: листування через e-mail, посилання на google-диск та YouTube канал, відео зустрічі на платформах Zoom та Google-Meet. Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено <u>Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти</u>. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності (списування (в т.ч. і з використанням гаджетів) під час поточного та підсумкового контролю заборонено). В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.
Рекомендовані джерела інформації	1. Дедюля Ю. М. Твори крупної форми для альта в українській музиці останньої третини ХХ – початку ХХІ століть: жанрово-стильовий пошук : автореф. дис. ... канд. мист. Харків, 2021. 19 с. 2. Євдокимов С. А. Звукова палітра скрипаля та ресурси її збагачення: навч. посіб. Харків : ХДУМ, 2013. 208 с. 4. Євдокимов С. А. Скрипкове виконавство: шлях від початківця до віртуоза : навч. посіб. Харків : ХНУМ ім. І. П. Котляревського, 2007. 128 с. 3.Однолькіна М. С. Генеза та специфіка української скрипкової фантазії в контексті розвитку жанру : автореф. дис. ... канд. мист. Львів, 2020. 18 с. 4. Онищенко О. Ю. «Скрипкове» в «Іспанській симфонії» Е. Лало. <i>Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії практики освіти</i>. Вип. 62. Харків, 2022. С 25–40. doi: 10.34064/khnum1-6202. 5.Ніколаєвська Ю. В. Homo Interpretatus в музичному мистецтві ХХ – початку ХХІ століть : монографія. ХНУМ імені І.П.Котляревського. Харків : Факт, 2020. 576 с.

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Фах», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського «26» серпня 2024 р., протокол №1.